

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275'

TOLLHEGYEN.

— augusztus 9.

(A szék.) Az állatidomítás esodásáról olvastunk a napokban érdekes dolgokat. Hogy gyakorolhat akkora fölényt egyetlen ember a bestiák felett, a melyek bármelyike kiszoríthatja belőle a lelket egyetlen csapással? Sokféle fortélylyal vezeti idáig az idomító A megidomítatlan oroszán ketre-
 oébe helyez például egy rozoga faszéket. Az oroszán szörnyű talpának egyszeri ütésével rombolja össze. Másnap reggel megint ott van ugyanolyan szék és a fenevad ujfent összezuzza. Harmadnap ismét megjelenik a szék. Az oroszán mintha gondolkodóba esnék; úgy találja, hogy ez a szék elpusztíthatatlan, ezzel a székkal ő hiába hadakozik, nem bír vele. Mindennap újra meg újra behelyezik a széket, míg egy szép reggel ott ül rajta — az ember...

Az oroszán meg van zavarodva ekkora csoda miatt...

Az idomítás megkezdődhetik. Két hét múlva az oroszán karikán ugrál keresztül, apportiroz és a torkában eltűri az idomító fejét. Így van ez az állatseregletben és így van a politikában, a hol az idomítást szintén székekkel, még pedig miniszeri piros bársony zsölyével kezdik meg. Aztán megy minden — mint a karikaacsapás, most az oroszánok elpusztíthatatlannak találják a széket és a rajta ülő embert.

(A szabad gondolkozók) A társadalom tudományi társulat szénnyerő Kristóffy Zoltán a szabadgondolkodás köpenyegébe burkolózik. Ugyan mik legyenek hát azok az ugynevezett „szabad gondolkozók?”

Legutóbbi hazaáruló és istentagadó viselkedésükből a következő definíciókat merítettük:

Szabad gondolkozóknak tartják magukat azok, akik úgy gondolkoznak, a hogy nem szabad.

Szabad gondolkozást szimulálnak, a kik azt hiszik, hogy másnak gondolkozni nem szabad.

Szabad gondolkozók szerintők, akik azon gondolkoznak, hogy lehetne másoknak megtiltani a gondolkozást.

A szabad gondolkozók szerint „a gondolatok vámentesek” ugyan, ők azonban itt is huzzák a vámon, amit vesztenek a révén.

z iparosok és a szociálizmus.

— augusztus 7.

A föld a maga munkásainak biztosítja a munkát. De óriási munkásanyag marad, mely a föld művelésénél már nem kaphat munkát. Ennek az ipar ad foglalkozást. Azonban e munka egyenletes mennyiségét biztosítani kell. Erre egy külön foglalkozási ág van hivatva: a kereskedelem.

A kereskedelem dolga kikeresni a legcélszerűbb nyers anyagot, azt a legjobb időben és legolcsóbb módon az ipar keze alá adni, másrészt a világ minden részéről kifürkészni a fogyasztót, a vásárlót s azt akkor, amikor legszükségesebb, ajtajához állítani a termelő iparnak.

Ha végig futunk ezeken az adato-

kon. látjuk a természet által örökül adott óriási nyugvó tőkét, látjuk az élő munkaerőben kifejeződő nagy nemzeti kincset s előttünk áll annak szükségessége, hogy mindez a rengeteg érték csak a munka révén hozhatja meg gyümölcsét és csak e révén menthető meg az elpusztulástól is.

Egész nagyságában áll előttünk tehát mind a három nemzeti gazdasági munkaág szerepe s lehetetlenség másként eredményes nemzeti gazdasági munkát elképzelnünk, mint úgy, hogy a földnek termőereje, az ipar feldolgozó munkája s a kereskedelem pénzre váltó tevékenysége teljes összhangban folyjon.

Ezt tanítja a történelem is.

Azok a nemzetek, melyek dolgoztak, melyek az eleven munkaerőben rejlő vagyont a körülményekhez alkalmazkodva értékesíteni tudták: gazdagok lettek. Azok a nemzetek, melyek a nemzetfoglalkoztató munkát elhanyagolták, ha egyébként a világ kincsét, aranyát, gyémántját és termékét összeharácsolták is — elpusztultak. A kik a földművelés mellett maradtak meg, azokat tulszárnyalták ama nemzetek, melyek kellő időben az iparra is áttértek, ezeket viszont azok, akik iparuknak szárnyat tudtak teremteni a kereskedéssel.

Körülbelül így áll a szociális gondolkodás előtt a nemzeti vagyon és a nemzeti gazdasági munka kérdése.

Ami pedig a kezelését illeti, a szociálizmus abban a felfogásban van, hogy a természet javai nem az egyes

A GYOPÁR.

A hó takarta beretelen
 Terem néhány virágszal,
 Cüggedt szivemből epedőn
 Édes szerelmi vágy száll.

A sziklán kelt virágnak ám
 Oly elhagyott az elte!
 Busongva várja egymagán:
 Lesz-e, ki eljön érte?

Hű szívem is csak várja mind,
 Reá talál-e párja?
 Vagy elhervad magába, mint
 A bércorom gyopárja?

Kulcsár Ferenc.

Szegény Mancsi!

— Irta: Vidovich Ernő.

A megyegyűlésen nagy tömegben tárgyalták a Farkas Miklós történetét. Bizonyos számalommal beszéltek róla, de az a természeti Erő, a ki a vesébe és szivebe lát, bizonyára tudta, hogy a legtöbb megyei

urat nagyon jóleső érzéssel, kárörömmel tölti el a legjobb barátjuk sorsa.

Nagy ur volt az öreg. Emlékeztek reá, a mint tizenöt éves korában vad csitókát tanított, leült kártyázni nála husz évvel idősebb férfiakkal s tengernyi összegeket szórt el.

Ez a két szenvedélye volt egész életében felemészette óriási vagyonát. Az utolsó pillanatig megmaradt dolyfős nagyurnak, felemelt fővel, szokott szigorú arcvonásával jár, mikor már tudta, hogy a pompa, a fény napok alatt összeomlik, mint a szalmakazal, a melyet magasba emel a fergateg.

A bizottsági tagok egy főszolgabíró körül csoportosultak.

— Szegény Miklós! szólt ez. Tegnap este felkeresett, egy pipa dohányt szí tunk ki s szokott, nyugodt hangján beszélt. Tizenegy órákor avval bucsúztunk, hogy ma, a megyegyűlésen találkozunk.

Egy fiatal közigazgatási gyakornok jött a csoporthoz s új részleteket hozott.

— Most jövök a szállodából! Ott fekszik egy pamlagon, ősz haja csupa vér, de mosolyog, min ha legédesebb álmát aludná.

— Mintha bandája volna!
 Többen elszörnyűködtek a Szaploneay Bálint gunyos hasonlatán.

— Pedig igazam van — mentegette magát az öreg. A kártya volt minden veszedelme, megőző gyilkosa. Sokszor láttátok, a mint boldog mosollyal ült a kártyaasztal mellett, egy egy izgalmas játszma után arcán vér-rózsák jelentek meg s türelmetlen mosollyal várta az új osztást. A mi másnak az ópium, az volt neki a kártya. Elrabolta a vagyonát s azután megölte őt is.

— A ló volt a halála — folytatta egy másik öregur, a ki iskolatársa és legjobb barátja volt Farkasnak. Gyermekkorából irtózatossz nvedőlyel ülte meg a lovat, tiztizenöt háttas paripát, legdrágább versenylovakat tartott. A versenystálló aztan bevégezte, a mit a kártya meghagyott.

Egy másik érkező azt a hirt hozta, hogy a leánya Mancsi épen akkor érkezett meg s kétségbeesve omlott halott apja mellé. Mióta a Farkas Miklós felesége, az a gyöngye, beteges asszony meghalt, a leány és az apa bálványozták egymást. Azt az időt, melyet a kártya és a ló meghagyott, a leánya mellett töltötte s nagy szeretettel kényeztette, dédelgette.

Hosszu, szőke haja kibomlott s úgy zokogott a leány. Ész nélkül szorongatta az apja hideg kezét, a melynek acélkeménység-

emberek magántulajdonát, hanem az emberiség közvagyonát képezik s azok az emberiség javára legigazságosabban az állam által üzött kollektív gazdálkodással kezelhetők. Ez maga után vonná a többi termelésnek, tehát az iparínak is, valamint a javak szétosztását végző kereskedésnek is közkézbe, közhaszonba való vételét.

Ezt mi, akik a polgári társadalom jogkörének gondolkodásában élünk, megmosolyogjuk és utópiának tartjuk. De nem zárkozhatunk el bizonyos titkos szorongásoktól s a képzelet ama játékatól, mely az új világrend homályos képének egyes vonásait keresi és megrajzolni igyekszik.

Az emberiség történelme tele van valósággá vált utópiákkal.

Nagy szellemek ennek a mai lelki forrongásnak is igyekeztek már képét adni. Regényes és komoly leírásokból könyvtárak képződtek, melyek a szociális új világ valószínű képét s helyzetét rajzolják s éppen a napokban halt meg az a világhírű tudós, Menger, aki tudományosan levezette az újvilág egész jogrendszerét, amint a mai jogrendből kialakul.

A nyugati nemzetek egyetemlein önálló katedrák foglalkoznak ezzel a tudományággal, úgy, hogy az már korántsem a fantasztikus képzelgések világába tartozik s a világ szerkezete — anélkül, hogy a rajtaülők különösebben észrevennék — életbevágóbb zökkenések nélkül kezd áttérni a szociális kerékvágásra; az államok részint gazdasági önzésből, részint egyes helyzetek kényszeréből mindig több és több szociális munkával foglalkoznak, különösen a közjólét vagy közszükség jegyében.

Azt mondja a szociális gondolkodás: ahogy az állam lefoglalja magának közkeresetül, tehát a szociális összesség javára, például a dohány termelését, a szivargyártás iparát, a sókereskedést, úgy lefoglalhat másféle termelést, ipart és kereskedést is. Amint megszabja a szesztermelés kontingensét, kontingentálhatja a cukor termelését és sok egyebet. Az erdőmivelés rendjére szabályozhat egyéb mivvelési ágakat is. Vannak is példák és gondolatok, hogy

gét még a halál sem pusztíthatta el. Azután némán nézett maga elé s halk sóhajtással gondolt a multra, a hol minden boldog emléke az apja nevéhez fűződött.

Mikor az anyja meghalt s egyedül maradtak, az apja végtelen szeretettel simogatta rendetlen, kócos haját. — Most már csak te maradtál — sutogta. Mikor első báljára vezette s gyönyörűséggel nézte hófehér ruháját. — Te vagy az egyetlen boldogságom — sutogta. Mikor beleegyezett abba hogy férjhezmenjen ahhoz a daliás, huszártiszthez, a kit szeretett — Te aranyozod meg az öreg ségem — sutogta.

S most mindennek vége. Lassan az emlékek birodalmába vándorol egy hatalmas termetű, erőteljes öreg ur, hiszen egyéb hivatalunk sincs ezen a világon, mint egyre feledni. Feledni azt a sok keserűséget, a mit a sors előttem állított, a mit a sors előttem állított. Feledni azt a gyönyörűséget, a melyet a gyönyörűsége, a melyet a gyönyörűsége már. Eszébe sem jutott, hogy miért ölte meg magát az apja, és hogy egyre siratta.

A főispán belépett a terembe. A vitakozást evvel az utolsó mondattal fejezték be: — Szegény Dános, ennek a házasságnak is

a gyufa, a fegyver, a lópor és robbanó anyagok, kártya, stb. ipara vagy kereskedelme, bányamivvelés, halászat, vadászat, posta, vasut, biztosítás, hitel, stb. részben vagy egészben állami kezelés alá kerül, úgy megtörténhetik bármely más kezeléssel vagy közvetítéssel.

Mikor az állam — mint most pár éve tette — összevásárolja a magánüzérkedés elől a burgnyát, a takarmányt és nem tekintve a beszerzési árra, szétosztja azokat a szükséges osztályok között megszabott alacsonyabb árban, vagy mikor vetőmagot, mivvelési forgó tőkét előlegez, gépeket, tenyészállatokat oszt szét, saját tőkéjével egyesek javára háziipari termelő szövetkezeteket létesít, akkor ezekben az ágakban már szociális recipe szerint dolgozik és gazdálkodik.

Ha még több ágat ölel fel munkaprogramjába, még közelebb jut a szociális állam eszményéhez.

A szociálizmus gondolatának világoserte egységes eszménye az, hogy az emberiség a maga egészében világoserte boldogabb és nyugodtabb legyen, az egyenlőség felé való törekvés anyagi ellátásban, lelki és értelmi emelkedésben, valamint joghelyzetben előre haladjon s az emberiség nagy családja, mint a földteke született ura, természeti rendeltetését minél jobban töltsse be.

A szociálizmus eszménye tehát szép és az emberszeretet jegyében áll. Más lapra tartoznak azonban a szociálizmus harci eszközei és más lapra tartozik annak megítélése, amit például nálunk a közfelfogás szociálizmusnak nevez.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, augusztus 8.

Egy ujság tegnapi kalandos híreiről szólt a kormány terveiről. Először azután megjött a hivatalos cáfolat és kiderült, hogy egy árva szó sem igaz az egész híresztelésből. Tudósítójuk utána jár, és érdeklődött a parlament legközelebbi munkaszeréről. Jól értesült helyről tudjuk, hogy a képviselőház az ősszel összeül. Néhány napra előre javaslat letárgyalása után meg fogja vala z

vége! — s mindenki a helye esee. Borzalommal kerülték el az öreg emberek t helyét, mintha akasztott emberok a szem szélénél többé róla. Mindenki av a meggyőződéssel hallgatott el, hogy itt annak a nagy, nemzeti tragédiának a melyet egy ósi, magyar osztály folyt a sorsak a mely előtt — utóbb az osztály teljes büntetésével végződik, egyik megáó, degeszség s jelenete folyt le.

Mancira gondoltam. E emberok, az a kiránnulás, a melyen először a szociálizmus velle. Az egyik oldalon az öregek kártyáztak, köztük Farkas Miklós Knogo ü. mellett állt a fiatalok, s valamivel távolabban egy fához támaszkodott Mancira melletti egy délceg huszáriszt.

Eymás kezét fogták. A eki tüközészf onódott, egész arcukon a fiatalok tüközött vissza. Akkor már jekye e. olt k.

S egény Mancira, vajj u mi vetett maga mivvel érdemelte meg ezt a keserű sorsát, ezt a fájdalmas bűnhődés?

tani az ősszel Budapesten összeülő delegáció tagjait és ezután a miniszterelnök a Ház elé terjeszti az 1907-ik évre szóló költségvetési törvényjavaslatot. Ezek legközelebbről a parlament első teendői.

(A gazdasági kérdések)

Ha időközben a magyar kormánynek sikerült elintéznie a kiegyezési kérdéseket az osztrák kormányval — amire most még a sors a reményesség — akkor a Ház elé kerül a gazdasági kérdések egész komplexuma is. Így kerül természetesen a Ház elé az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslat is.

A szőlőtermés.

— augusztus 9.

A debreceni szőlős kertekben nagy volt tavasszal az öröm, hogy régóta nem volt ilyen kedvező időjárás, mint a mostani, rég nem voltak a tőkék úgy megrakodva, mint most.

És ez mind úgy is volt, a legszebb reményekre volt kilátás s azt hittük, hogy végre ismét lesz vig szüret, mert tényleg minden jel arra mutatott, hogy a gazdákra most jó világ jár.

Nem tudai azonban mi okból, ez a szőlőtermési kilátás most apadó fében van.

Néhány napig tikkasztó napokat élünk át, alítólag legmelegebb napok Debrecenben voltak az egész országban, ha csak ezek nem voltak befolyással a szőlő kifejlődésére nézve.

A szemek most aprók, összezsugorodtak, a szőlő levél pedig, ez az éltető elem, sűrűn hull s borítja a földet.

Ha csak hirtelen egy nagyobb esőzés be nem áll, a mire nincs kilátásunk, mert a levegő nagyon lehült, ellehetünk rá készülv, hogy a várvavárt nagy szőlőtermés megsemmisült s jó lesz, ha csak közepeserű átlagost is ér el.

Máskor ilyenkor az érett szőlőt már mindenütt árulták s gohér már ilyenkor bőségesen volt a piacunkon. Most pedig még k mély, savanyu, éretlen, legfeljebb egyes szemek fejlettebbek.

Mint minden dologban, a szegény gazdák most is csak keserű csalódásnak néznek elé.

Egyház és iskola.

Az akadémia évkönyve. Terjedelmes vastkos kötetben megjelent a debreceni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakainak évkönyve az 1905—1906. iskolai évről, közlést teszi dr. Ferenczy Gyula akadémiai igazgató. Az évkönyv elején az év történetével foglalkozik, melyben dr. Ferenczy Gyula igazgató elmond mindent, mi akadémiankról főleg a nagy közönséget érdekl. Dr. Ferenczy Gyulának igen nagy érdemei vannak, szívvel-lelekkel igyekezett az akadémia jó hírét megőrizni az izgatott politikai s társadalmi viszonyok közt. Az évkönyv tartalma dr. Kovács Gábor jogtanár székfoglaló érkekezését. — A népesedési elmélet újabb fejlődésé ő. A tanuló ifjuság létszáma a lefolyt évben a következő volt: Hittanhallgatók 159, joghallgatók 228. Ez utóbbiak közül 129 ev. reform., 5 ág. ev., 36 róm. kath., 3 g. kath., 7 g. kel., 30 izr. Volt továbbá köztük 202 magyar, 1 német, 6 román, 1 szerb. A hittanhallgatók 28, a jogtanulók 89 megyéből valók voltak, volt egy amerikai születésű is. Az évkönyv egyike a legsikerültebben összeállított e fajta könyveknek s az érdeklődők figyelmét különösen felhívjuk, hogy vele megismerkedjenek; a legszebb kiállításban is jelent meg a Debreceni Protestáns Lap nyomdájában.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— augusztus 9.

(Pesti rigmusok.)

Az embereknek milliói
Az a probléma örli meg,
Hogy a mindennapig miképen
Szeresse meg övéinek.
A megélhetés problémája
Egykép foglalkoztatja most
Az író és a humanistát,
Szociálistát és tudóst.

Pedig a kérdés vajmi könnyű,
Minek annyit rágódni rajt?
Vannak fölös számmal kuruzslók,
Kik orvosolják ezt a bajt.
Nem kell hozzá egyéb, csak egy kis
Élelmesség, no meg pofa,
S megnyulik eddig ismeretlen
Életpályák hosszu sora.

Uj pálya például manapság,
Mít zord időknek méhe szült,
Az, hogy valaki egyszerűen
Pro kribált orosz menekült.
E pályához nem kell tanulmány,
Egy torzonborz szakáll csupán,
Rongyos kabát, ijedt tekintet,
És menekülni szaporán.

De ha menekül is az ipse,
Nem folyton folyvást menekül,
Mert ragaszkodni a betűkhöz
Nem illik ilyen merevül.
Csak okkal móddal menekülni,
Hogy meg ne sántuljon belé,
S ha magát jól kimenekülte,
Megélhetését meglelé.

A fővárosban egyre másra
Bukkan fel orosz menekült,
S találkozott nem egy rokon sziv,
Ki a hazugságnak felült.
S mikor kitűnik, hogy csaló volt,
S a rendőrség utána küld,
Akkor az ipse tele zebbel,
De igazában — menekült!

Fenő.

Az augusztusi nagyvásár.

— augusztus 8.

Közeleg a legforgalmasabb vására Debrecennek, mikor minden bőven van eladó.

Buza, gabona más terményneműek, gyümölcsfélék s a jó ég tudná megmondani mi minden.

Régen is ez volt a legnagyobb vásárunk, özönlöttek ide a kereskedők az ország minden részéből s olyan pénzforgalmat csináltak, hogy csak gyönyörűség volt látni és hallani, hogy Debrecen milyen nagy kereskedelmi központ.

De nézzünk csak ma jól széjjel, mit látunk.

Nem gazdag, de szegény kereskedők szegezgetik össze bódéikat, megrakják oly sokszor hitvány, selejtes porékkakkal, melynek semmi szabott ára nincs.

Bizalomról kereskedő s vevő közt szó sincs, számtalan kereskedő nyereszkedik, félre vezeti a vevőt, a vevőközönség pedig egyáltalában nem hisz a kereskedőnek, jól tudja, hogy vagy alaposan belesz esapva, vagy pénzért még ha nem is nagyon fizeti meg a portékát, rossz árut kap.

A terményneműekre manapság, mikor még lábán áll, vesznek fel előleget, így vá-

sári eladásra kevés kerül; a jószág ára oly magas, hogy ezt megfizetni lehetetlen; apró jószág tenyésztésére pedig népünk nem alkalmas, mert gondatlan s könnyelmű s így semmi értékesíteni valója nincs.

Csupa krim krám ma a vásárunk, nem is érdemes a vásár nevezetre, komédiások zsebelnek be valamit s a nép néhány krajcárért jól mulat.

Mi célja is van tehát ma a vásárnak?

Gyilkos szerelmes.

— A Szt. Anna-utca tragédiája.

— augusztus 8.

Ma délben a Szent-Anna utca 53. sz. a. házban egymásután négy lövés dördült el. Mire a ház lakói az első ijedtségekkel magukhoz tértek, a gyilkos füstölő revolverrel a kezében kifutott a házból és elmenekült. A ház lakói behatoltak a gyilkosság színhelyére, Vas Antal kefégyári munkás lakásába, ahol a földön Vasné vérbe borult, eszméletlen állapotban találták.

A szomorú esetről tudósítunk a következőket jelenti: Vas Antalné fiatal kefégyári munkás neje egész nap Szent Anna-utca 53. szám alatti lakásán tartózkodott, ahol varrással foglalkozott. Abba a házba járt egy ismerőséhez Kocsis István kabai születű osztrákia legény is és megösmékedett a szemrevaló Vas Antalnéval.

A fiatal asszony a varrógép berregése közben szívesen elbeszélgetett a legénnyel, aki szerelemre gyulladt Vasné iránt. Kerülgette is a szép asszonyt, az azonban nem hajlott szavára, de nem szólt az urának. Kovácsot ki is tiltotta a házból. Ez azonban nem használt semmit, mert Kocsis, amikor csak szerét tehetette, ott sétálgatott a Szent-Anna utca 53 szám alatti ház előtt és leszte az asszonyt.

Legutóbb már munkába sem járt és minden idejét az asszonynak szentelte. Tegnap egész nap Kocsis, Vasné lakása előtt volt, sőt szoba is ereszkedett vele és a fiatal asszony eltréfált imádjával, nem is sejtve annak sötét szándékát.

Ma reggel alig várta Kocsis, hogy Vas eltávozzék hazulról, az asszonynál termett. Már délre járt az idő, midőn egymásután 4 lövés dördült el a Vasék lakásában. A négy lövés közül csak az utolsó talált, három golyó a falba furódott. A lövés után közvetlen megjelent az ajtóban Kocsis és a füstölő revolverrel kezében elrohant. A házbeliek rögtön bezaladnak Vasné lakásába, akit a padlón fekvé eszméletlenül találtak.

Az azonnal értesített rendőrség részéről Mile Pál rendőrfogalmazó jelent meg a helyszínen. A sebesült asszony, kit hideg vízzel fellocsoltak, csak annyit tudott mondani, hogy Kocsis István osztrákia legény golyója találta. Mára állapota aggasztó volt és orvos nem jelekedett, az életveszélyesen sérült asszonyt Mile rendőrfogalmazó a városi kórházba szállította, ahol azonnal ápolás alá vették. A kórházi orvosok véleménye szerint az asszony sérülése életveszélyes, de nem feltétlenül halálos. A súlyosan sérült, fiatal asszonyt még nem lehetett kihallgatni, mert eszméletlen állapotban fekszik. A golyó meyeret közvetlen közelből lőtt rá a gyilkos, a melle közepén hatolt a testébe, s alkalmasint megsértette a tüdejét is. A golyó a testében maradt.

Mile Pál rendőrfogalmazó azonnal parancsot adott a tettes kézrekerítésére. A lakásán nem találták, de a rendőrség még a

mai nap folyamán le fogja tartóztatni. A legény e hó el-je óta van csak Debrecenben, azelőtt Kabán dolgozott.

Délután 1 órakor hallgatta ki Mile, aki a bűnügyi nyomozást vezeti, Vas Antalt, a megölt asszony férjét, aki mitsem tud arról, hogy a felesége ismer-e volna Kocsis Istvánt vagy hogy az udvarolt volna neki. A kihallgatott tanúk is csak arról tudnak, hogy Kocsis az utóbbi időben nappal többször felkereste, az asszonyt, akinél órák hosszat elidőzött.

Az asszony állapota nagyon aggasztó; Még lapuak zártáig sem lehetett kihallgatni.

Bikfalvy rendőrbiztos Kabára utazott Kocsis elfogatására, mert minden jel arra mutatott, hogy a déli vonattal oda utazott.

Késő este aztán hír jött arról is, hogy Kocsis Istvánt a balmazújvári csendőrség a debreceni rendőrség távirati megkeresésére letartóztatta.

A gyilkos szerelmest holnap reggel hozzák be Debrecenbe.

— **Áthelyezés.** Bárdossy Gyula üzletvezetési titkár ugyanezen minőségben a budapesti jobbpárti üzletvezetőséghez helyszélték át.

— **A malommunkások sztrájkja.** A malommunkások sztrájkja ügyében ma tárgyalások folytak a keresk minisztériumban, Sztéryni államtitkár közbelépése folytán. A felek megbízottai megállapodásra jutottak. A bizalmi férfiak a megállapodást ahhoz a feltételekhez kötötték, hogy megbízóik hozzájáruljanak ahhoz. A választ holnap délután 6 órakor tartandó újabb értekezleten közlik Sztéryni államtitkárral és a malomtulajdonosokkal.

— **A herceg balesete.** Londonból telegrafálják: A conaugh i herceg automobilja Monmarthri jövet, utban Rbayader felé, összeütközött Boroadal ezredesnek ellenkező oldalról érkező automobiljával. Az összeütközés oly heves volt, hogy mindkét gépkocsit teljesen összezúzódott. A herceg, valamint az ezredes kirepültek az országútra, de csak könnyen sebesültek meg. Az ezredes kocsi vezetőjét a ki valószínűleg oka az összeütközésnek, letartóztatták.

Ennek némiképen ellentmond a következő késő éjjele érkezett távirat: A conaughti herceg automobilja összeütközött egy katonatiszt automobiljával. Mindkét kocsi teljesen összezúzódott. Uasaiik életveszélyesen megsebesültek.

— **Megszökött fegyenc.** Budapestről távirát: A váci feg ház igazgatósága táviratban értesítette a budapesti főkapitányt, hogy tegnap megszökött a fegyházból Toma Trifon, rablógyilkosságért életfogytiglan elítélt fegyenc. Hír szerint a főváros felé vette az útját. Toma 43 éves 153 cm. magas arca hosszasan barna, haja barna szemek kék, homloka alacsony, nyakán a gége alatt sebely van, Fegyencruhában amely kék festő vászonból készült, kék szallagos szalmakalapban és bakancsban szökött meg. A rendőrség nyomozza.

— **Polgármesterek kongresszusa.** A városi tanácshoz ma érkezett meg Brolly Tivadar pozsonyi polgármester átirata, amelyben közli, hogy az elői polgármester-kongresszust nem Kassán, amint eredetileg tervezve volt, hanem Pozsonyban tartják meg e hó 23 án. A polgármesterek kongresszusára Kovács József polgármester minden bizonnyal elmegy, hogy a tanács-tagok közül ki kíséri el, az a holnapi tanács-ülésén dől el.

— **Tollhegyen.** Ily című rovatunkba tegnap értelemzavaró sajtóhibák csuszak be: így „zsinórpád” helyett „zsinórzat” és „emlékzetünkben” „emlékkertünkben” olvasandó.

— **A debreceni kisprépostság.** A mint beavatott helyről értesülünk, a debreceni kisprépost-plébánossá Grósz, gyulai apátplébánost nevezik ki. Grósz személyében is kiváló egyházi férfi állíthatnák a debreceni róm. kath. egyház élére.

— **Apponyi és az izr. hitközségek.** Apponyi Albert gróf, vallás és közoktatásügyi miniszter ma küldötte meg Hajdúvármegye alispánjához az izr. hitközségek és imánási egyesületeknek a szabályai tárgyában a tanügyi vonatkozású részekre vonatkozó utasításait tartalmazó rendeletét. A miniszter ugyanis tapasztalta, hogy a kérdéses szabályrendeletek a tanügyi részekben rendszerint hiányosak, vagy a törvényes rendelkezésekkel ellenkező szövegezéssel bírnak. Hogy tehát az alap szabályok kormányhatósági jóváhagyása az ismételt helyesbítések és módosítások által késedelmet ne szenvedjen, a miniszter a tanügyi részre vonatkozólag megállapította a szabályrendeletek szövegét, melynek lényegétől az új szabályrendeletek természetesen nem térhetnek el. — Ez a rendelkezés két részre oszlik és az iskolaszék teendőit, valamint annak szervezését írja körül s célja az államhathatósabb befolyásának és ellenőrzésének biztosítása főleg a nagyobb nyilvánosság inaugurálásával. Tény, hogy kisebb hitközségek ugyanevezett zugiskoláiban tényleg sok volt eddig a baj, a rendelet életbeléptetését a tanügyi és haladás barátai csak névvel lehetnek, annál inkább, mert semmi olyat nem tartalmaz, ami a hitközségek autonómiájának lényegét érintené, mert az intenzívebb ellenőrzést éppen a hitközségeknek teszi kötelességévé.

— **Botrány nyílt utcán.** Ma este 9 órakor csinos kis botránynak voltak szemtanúi azok, akiket véletlenül az igazságügyi palota felé vitt az utjuk. Fenyus Gábor, a Bilkei és Radovanovics cég volt hetese nyílt utcán megtámadta és tetteg is inzultálta Bilkei Dezsőt állítólag azért, mert ez feleségét hamis tanúságra akarta rábírní. Az inzultushoz egy pillanat alatt tekintélyes számú néző került. Bilkei Dezső a pofozkodó hetes ellen feljelentést tett a rendőrségen.

— **Panaszkodnak a rendőrök.** A városi rendőrlégénység helyzete nem a legjobb, különösen az új rend életbeléptetése óta. Szolgálati idejük úgy van beosztva, hogy családjuk körében alig tölthetnek néhány órát. Sérülmeik orvoslása vésett három rendőrből álló küldöttség ment Wessprémy Zoltán főispánhoz és kérték, hogy kérésüket hallgassák meg és javítsanak nehéz szolgálatukon. A főispán megígérte a rendőröknek, hogy amennyire lehet, segíteni fog a bajon és sérülmeiket lehetőleg orvosolja.

— **Köszén a jégbarlangban.** Iglóról jelentik: A Szepesi Lapok híradása szerint a dobsinai jégbarlang közelében gazdag tartalmu köszénrétre akadtak. A bányageológusok megállapítása szerint a talált köszén elsőrangú minőségű. Így tehát a jégbarlang jóvoltából — fűteni fogunk!

— **Szabályrendelet a cseléd és munkáslakásokról.** A nemrég kiadott belügyminiszeri rendelet értelmében dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány már elkészítette a szabályrendeletet a gazdasági munkás és cselédlakásokról. A szabályrendelet, mely 10 pontból áll, a jog és pénzügyi, valamint a gazdasági bizottság elé fog kerülni.

— **Elhelyezett csendőrmester.** Bodnár András debreceni csendőrmestert váratlanul áthelyezték Szoboszlóra. A szimpátiás csendőrmester távozását sajnálattal vették tudomásul. A hivatalos körök akik sokoldalú tapasztalatainak nagy hasznát vették a nyomozásnál. Helyét Hanik János őrmesterrel töltötték be, aki már elfoglalta új állomáshelyét.

— **Öngyilkos hajógyári munkás.** Budapestről írják: Krenzler Jakab 60 éves hajógyári munkás az éjszaka Pocsirta utca 9 számú lakásán felakasztotta magát. Mikorra észrevették, már halott volt. Tettének oka ismeretlen. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Az elzúllott ügyvéd büne.** Budapestről jelentik: Annak idején élénk feltűnést keltett, hogy a rendőrség letartóztatta a fővárosszerte jól ismert Kreutzer István ügyvédet. Akkor ügyfeleinek a pénzét és sok ezer korona óvadékot sikkasztott. Nemrég szabadult a börtönből és már is tömegesen érkeznek ellene a feljelentések különböző szélhámosságokról. Így Kreutzer apró hirdetést tett közzé a lapokban, amelyben egy szanatórium számára gondnokot keres. Az apróhirdetésre jelentkezett Singer Sára magánzónő és Pilz Jozefa gazdaszony. Ezekkel Kreutzer elhitette, hogy a városmajori szanatórium és a svábhgyi gyógyintézet ügyésze. A két intézet megbízásából szerződtette a leányokat és óvadék címén Singer Sárától 440 koronát, Pilz Jozefától 200 koronát csalt ki. Természetes, hogy az egész meséből egy szó sem volt igaz és Kreutzer a szegény leányok pénzét elsikkasztotta. Ezekon kívül Pilz Jozefa bátyjának Pilz Henriknek, aki lakatos segéd, megígérte, hogy bejuttatja a közúti villamos vasut társasághoz kocsivezetőnek. Orvosi vizsgálat és bélyegköltés címén 23 koronát csalt ki. Amikor a pénzeket bezsebelte, egyszerűen megszokott. A becsapott emberek feljelentést tettek az elzúllott ügyvéd ellen, akit a rendőrség most nyomoz és a büntető törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki ellene. Nincs kizárva, hogy Kreutzer még több, hasonló szélhámosságot követett el. Kreutzer István Szolnokon született, 57 éves, zömök, jól táplált. Az arca hosszús, haja őszes, feje teteje kopasz, bajusza ősz, szakállja kicsi, ősz, szeme kékes szürke.

— **Gyászjelentés.** Szomorodott szívvel tudatjuk unoka húson, illetve unoka testvérnek, Néhai Szűcs Jozsefának f. hó 8-án hajnali 4 órakor életének 63-ik évében rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 10-én d. u. 5 órakor fognak a ref. egyház halottas termében tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni, mely végtisztesség féltéire, rokonainkat, ismerőseinket tisztelettel meghívjuk. Debrecen, 1906. augusztus 8. Béke porsára! Nagynénje öz. Sárváry Ferencné és gyermekei, Sárváry Izabella, Sárváry Lőrinc, Sárváry Róza öz. Kovács B. Gyuláné. A temetést Dankó M. utóda Dankó Béla tem. int. rendezi.

— **Öngyilkos sikkasztó.** Baánból telegrafálják: Havassy adótárnok elleni panaszra pénzügyigazgatóság egy titkár küldött le Baánba Havassy ügyét megvizsgálni. A vizsgálat során mindjárt 5000 korona hiányt találtak. Havassy tegnap kétszer főbeütötte magát. Súlyosan megsebesülve még az est folyamán a trencsényi kórházba szállították. A vizsgálatot folytatják.

— **Gazdasági tüzek.** Balmazújvárosról jelenti tudósítónk, hogy ott a szigeti rakodónál K. Nagy József gazdát 160 kereszt buzájából a cséplőgéppel károsított szikra gyújtogatása következtében 40 kereszt elhamvadt. A tüzet sikerült megmenteni. Ugyanott a várostól délre a gazdák özős rakodóján felhalmozott török és szalma égett el 130 korona értékben. A tűz oka gondatlanság.

— **Ujvári Károly jutalomestélye.** Ezen a nyáron az orfeumba járó közönség már átesett két jutalomestélyen. Gyárfás Dezső és Baumann Károly — két kitűnő művész — tehetséges és előző egyéniségű művészember — immáron bucsút mondtak Debrecennek és a fővárosban elmélkednek Debrecenben szerzett tapasztalataikról. Most az orfeum vendékkomikusa, Ujvári Károly, a Krecsányi színház tagja fordul művészetének melé anylóhoz akkor, amidőne hó 15-én pénteken jutalomestélyt rendez. Szükségtelen részletesebben írni Ujvári Károly művészetéről, amikor Ujvári Károly jutalomestélyéről írva, Gyárfást és Baumant említettük, szándékosan tettük ezt azért, hogy párhuzamot vonjunk köztük és Ujvári között. Ujvári Károly egyesíti magában mindkettő sajátosságait. Ehez kifogyott művészi érzék, ritka szív, csupa melegség és közvetlenség járul hozzá. Hamisíthatlan művészi ember a legeslegjavából. A művészet oltára előtt hajja meg tehát lobogóját mindenki, aki Ujvári Károlyt jutalomestélyén meghalgtja. Ujvári erre teljesen új műsoral ad, amelynek egészen szenzációs jellegű száma lesz a macec tánc, Ujvárinak Grünau Poldi fog segédkezni.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő kárákban.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csúsz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemesben páratlan, már nehányezori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth utca „Arany egyszerű” gyógyszerár 107—x 51.

x Az Arany Bika kávéházban minden este előgányszene.

A pittsburgi válopör-botrány.

— **Leleplezett előkező hölgyvilág** —
(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 8.

Említést tettünk arról a nagyarányú válopörbotrányról, amelynek Hartje Ágost, a milliomas pittsburgi papgyáros az egyik hőse s amely az amerikai plutokrácia erkölcsi életéről valóssággal lesújtó ítéletet mond. Hartje tudvalevően ráunt a feleségére, válopörtindított ellene s a pör során mind a két fél szinte pártját rikkító hajszát iadított egymás ellen a nyilvánosság előtt.

Mint egy mai telegram jelenté, az a pittsburgi high life egyik leaszenczió botrányává nőtte ki magát. A leleplezés karmelyak eddig a pörből kifolyólag követel egymást, a legmerészebb képzőletet is tulszárnyalják s a főszereplők akik milli mosok, valósságos szenvedelemmel s óriák a pénz amivel a pörhez való „adatokat” megszerzik. Szinte a vagyoni kimerülés kérdése lett az az affér, amelyben a lekevesebbet terfőnek az egyéni bucsúttal és a bírósággal.

Hartje egyik ügyvédje nyilván hirdeti, hogy „a pittsburgi előkező hölgyek változatossá kedvéért egyáltalán nem vetik meg a feketét s Hartje felesége az az egyetlen asszony, akit ilyen szemrehányással lehet illetni”.

A botrányba belevontak Hartje feleségének két ifju, még teljesen bakfis korban levő hugát, Scott Helént és Idát is, akiknek több levelét az ügyvéd a bíróság elé terjesztette. A levelekből kiderül, hogy a két leány tudott (!) arról a viszonyról, amelyet nényük, Hartje felesége Madine kocsissal folytatott.

Hartjét viszont azzal vádolta meg az ellenpárt ügyvédje a bíróság előtt, hogy két okiratot ellopott az irodájából. Hartje fiskálisa ezzel szemben kijelentette, hogy az iratokat nem onnan szerezte.

Ekkor már maga a bíró is megelégedte a felek manővéreit és felszólította az ügyvédet, hogy az okiratokat nyomban adja vissza. Érdekes, hogy a két leány állítólagos leveleit száz meg száz darabtól illesztették össze, ami négy hónapig tartó munkát adott és Hertje 10.800 dollárnyi tiszteletdíjat fizetett ki érte.

Nagy várakozással néznek Pittsburgban a másik kocsis, Hove vallomása elé, aki tudvalevően arra esküdött meg első ízben, hogy Hartje feleségével bensős viszonya volt. De később, amikor hamis eskü gyanúja miatt letartóztatták, beismerie, hogy Hartje 50.000 dollárt ígért a vallomásért.

TAVIRATOK.

Olasz—magyar konfliktus.

Milánó, augusztus 8. Olasz pénzügyőrök letartóztattak két magyarországi tisztet, kik állítólag a határon levő erődhelyeket tanulmányozták. A hatóságok az esetet szigorúan titkolják.

A francia kulturharc.

Budapest, augusztus 8. Párisból írják: Az itteni lapok jelentése szerint a pápa három utasítást küldött Franciaországba. Az egyik Richárd bíborosnak szól és a konkordátum megsértése elleni általános tiltakozást tartalmazta, a második a francia püspökökhöz azon feltételeket tartalmazza, amelyek mellett a plébánosok a kanoni, azaz püspöfelügyelet alatt álló kultuszközségek alakításában közreműködhetnek, a harmadik pedig a francia bíborosokhoz intézett bizalmas közleményeket tartalmazza.

Oroszországból.

Budapest, aug. 8. Szentpétervárról írják: A kereskedelmi miniszterium elhibázottnak minősíti az utolsó sztrájkot. Sehol sem volt Pétervár és Moszkva kivételével nagyobb sztrájk. Remélik, hogy a gyárak nagyrésztében még e héten felveszik az összes munkásokat ismét a munkát.

Budapest, aug. 8. Moszkvából írják: Az agitátorokat letartóztatták, a népiömegeket csendőrséggel szétkergették. A sztrájkolók száma ma jelentékenyen kisebb. A 200.000 emberből álló munkásságnak igen csekély része, mintegy 20.177 sztrájkol, ezek közül mintegy 10.000 nyomdász.

Budapest, aug. 8. Rigából írják: Egy itt horgonyzó iskolahajón 66 embert letartóztattak. Az a hír, hogy munkástanács alakul, amely a sztrájkok vezetését és szervezését végzi, még hivatalos megröszítésre szorult.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 7.

Buzakinál mérsékelt, vételkedv kielégítő. Szilárd irányzat mellett 25.000 méter-mázsza került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek közül zab szilárd, rozs kedvezőbb, tengeri szilárd, árpa változatlan. Idő: szép.

Buza októberre	14 80—82.
Buza áprilisra	15 33—40.
Rozs októberre	12 46—48.
Rozs áprilisra	12 96—98.
Zab októberre	12 72—74.
Zab áprilisra	13 06—08.
Tengeri augusztusra	12 44—46.
Tengeri szeptemberre	12 64—66.
Tengeri 1907 májusra	10 92—94.

Törvénykezés.

§ Kovács contra Jekelfalussy. A nagy port fölvert ügynek ma volt folytatólagos tárgyalása a budapesti I.—III. ker. járásbíró előtt. Jekelfalussy ügyvédje azt bizonygatja az 1876 évi XIII. toz. alapján, hogy Kovács György nem volt gazdaszt, hanem csak a igy vele a miniszter jogosan bánt el.

Budapest, augusztus 8. A járásbíró késő délután fejezte be a tárgyalást. A bíró a kettéosztotta a pert s az egyiket folytatólagosan 14-én, a másikat 17-én tárgyalja.

Szerkesztői-posta.

Kisvárdá. A novella igen szép. Köszöljük. Sz. N. Versei igen gyöngész, női lélekből fakadtak. Köszöljük.

Érdeklődő. Ugy tudjuk, hogy az államtitkár minden nap fogad és a miniszter helyett is megtartja a rendes fogadónapot.

X. X. 1. Nem nyert. 2. Tessék egy bankházhoz fordulni.

Baby. Fürdőre utazott, de nem tudjuk, hová.

Regényesarnok.

Margit, meg az a másik.

— Írta: Vidovich Ernő. — 9

V.

Nem akarom tagadni, sokat szenvedek sokat kündök az életért. De jól van ez így! Mi, fiatalok himes mezőkön járunk, a hol magunk hullajtjuk el a virágainkat, ahelyet, hogy szakítanánk. Annál edesebb lesz a boldogság, a melyet — szentül hiszem — ki fogok vinni.

Kérem izenjen, csak pár sort s boldog leszek. Elég ha annyit mondok, hogy farsadásteljes napokon, álmatlan éjszakákon lázas boldogsággal sutogom a maga nevét. Gábor.

Ugy érezte, hogy nagyon jó színész. Miért?

Hiszem a lelkéből irt minden sort, ezt a levelet nem tudta volna másnak megírni. Hihetetlen, hogy ő, aki mindig a Margit hűtlenségétől rettegett, megcsalná azt a fehérlelkű, hűséges leányt. Ennyire nyomorult volna?

Tagadni akarta. Kedélyhangulatnak, ostoba hangulatnak mondotta az egész történetet, amely Laurára emlékeztette. Hogy feledje többször elmondotta a Margit nevét, de mosolygott önmagán, nem a régi szerelmes sutogás volt ez, bágyadt, erőltetett szó.

A levelet elküldte. Salamonnak. Neki is irt néhány életnélküli sort, panaszkodás nélkül, de keserűen. Gúnyos hangon szólt az otthonmaradtakról, félreismerhetetlen irigységgel irt róluk. Eges bántó hangon kérte Salamon, hogy a baráti szeretet címén el ne hódítsa tőle Margitot.

Nagy baja volt. veszedelmes betegség gyötörte, az ideál, a szerelem hiánya. Sok ember szükségtelen jónak mondja a szerelmet Rápolthynak életszükséglet volt.

Szeretni akart és ábrándozni. Keserű kenyerét meg akarta osztani az álmaival, az illúzióival, de néha látni is akarta az ideált. Lehet küzdeni a biztató szóért, a lesújtó szemért de egymástól távol elhervad minden virág, elhamvad minden szerelem.

(Folyt. köv.)

A husdrágaság oka.

— Egy kis leleplezés. —

— augusztus 9.

Annyira elfajultak már Magyarországon a politikai állapotok, hogyha bármely téren történik valami, a bajért a kormányt vádolják.

Mikor Budapesten nyilvánvalóvá lett a husdrágaság, egyes lapok egyenesen a kormányt vádolták meg, hogy agrárius érdekek védelmezésére zárta el Szerbia elől a határt és nem törődött azzal sem, hogy ezzel a husdrágaságot idéz elő.

Ez az állítás ráfogásnak bizonyult.

Tanuskodik erről a következő hiteles leleplezés:

Hosszu évek során elhangzott panaszok után, a magyar mészárosipar halálos agyánál, megindult a vizsgálat a fővárosi állatvásár pénztár dolgai körül és kiderült, hogy a husdrágaság legfőbb buzó forrása a Zaborszki állatkereskedése. A husdrágaság Budapestről indul ki és a vidék kétszeresen érzi mindig a súlyát. A fővárosi állatvásár felhajtása az egyedüli bevásárlási forrás a vidéki tenyésztő áralakulásai ezen felhajtás és vásáralakuláshoz köti. A vidéki mészáros tehát akár a fővárosban, akár a vidéken vásárol, mindig Zaborszki manipulációi kegyének és kegyelmének a játékszere.

Az állatvásárpénztár ennek a cégnek a kezében van, amely ezt a helyzetét, szerződése ellenére, nem az állatkereskedelem és a közélet javára, hanem a saját céljaira használja fel. Hatalma onnan származik, hogy mögötte nagy pénzintézetek állnak, melyekben óriási befolyású s „jó” összeköttetésű férfiak ülnek, kik az ellenőrző fővárosi hatóságnál is kegyesebben kikaparozták a pénztár ellen teendő vágásokat.

A vásárpénztár, amely a marhakereskedőnek árujára előlegét ad s a sok mellékkiadás révén: láncpénz, széná, istállópenz, etetés, itatás címén a kamaton kívül megdrágítja az élő állatot, megánüszletet is folytat. A főváros tanácsa előtt fekszik terjedelmes jelentés, melyet a vásárpénztár ügyeit vizsgáló bizottság terjesztett be, s amelyben rámutat arra a körülményre, hogy a pénztár igazgatója, Zaborszki Ede magánpekuláció révén mint drágítja meg a húst. Drágítja azáltal, hogy reggel a vásár megnyitja alkalmával ügynökei által felhajtja az árakat s a mészáros örül, hogy a legnagyobb áldozattal egy-két napi szükségletét fedezheti.

Mikor a vásár vége felé közeledik s a nagy állatállomány megmarad, akkor megjelenik a Zaborszki cég megbizottja s összevásárolja a marhát olyan áron, — a milyenne akarja. A kereskedő vagy tenyésztő a vásárról vissza nem hajtja állatját s így a cég kezébe kerül szőröstől-bőröstől.

Zaborszki tudniillik egyike a legnagyobb állatexportőröknek, katonai husszállító és a bécsi nagybani vágóhidon is érdekelve van. Ezt mind tudták már régóta a mészárosok, az intéző körök, de Zaborszki összeköttetéseit és homályos szerződését, melyet a fővárossal kötött, nem tudták ellensúlyozni.

Azért írjuk meg ezeket a dolgokat. — hogy a közönség tisztán lássa mennyire hazug azoknak a sajtó orgonáknak a lármája, melyek a kormányt okolják s a szerbiai határzárás elhajtják oda, mint a husdrágaság egyedüli okát. A kormány, mint a Páris megvesztegetéséről kiszivárgott hírek is kitéstik, nem a maga jószántából s nem az agrárius érdekekből ment le a várháborúba.

Meg csak néhány napig.

Debrecenben a Szénvásártéren
KLUDSKY KAROLY zoológiai

műlovardája

Ma és naponta este 8 ó. ragyogó

előadás,

A ki nevetni akar, az ma este okvetlenül jöjjön a cirkuszba.

Mindennap más és más válogatott műsor.

Kettős Trapez

előadja THEHYK ur.

Szenzációs! Nagyszerű! Szenzációs!

Vadállatok modern szelidítésének csodája!

15 óriási berber-oroszlán 6 bengáli tigris
Egy időben egy csoportban idomítva és elővezetve az igazgató ur által.

Uj! Itt először! Uj!

THE EDIVARDS.

Négy utazó gyermek az ó bámulatos mutatványokkal a román gyűrűn.

Uj! TANDEM, Uj!

lovagolva 2 erre dressirozott loval Kludsky ur által

TAUTZUR

mint kitűnő ugró falábon.

A legujabb idomítás Kludsky igazgató ur által.

- 4 Stíriai minta csődör.
- Francia telizér ugró ló.
- Ló és elefant.

Fellépnek az összes bohócok kacagató tréfáikkal.

Egy eredeti magyar ostoba AUGUST előadja Tautz ur.

Előadás kezdete naponta este 8 órakor.

Helyárak: I. páholy 6 szem/lyre 9 frt. Páhoiy-ülés 1 frt. 50 kr. számozott ülő hely 20 kr. I. hely 1 frt. II. hely 80 kr. III. hely 60 frt. Karzat 20 kr. — Jegyek előre válthatók a lovardában é. e. 11 órától este 6-ig. Este pénztárnyitás 7 órakor.

Kiváló tisztelettel 409-x-1.

KLUDSKY KÁROLY,

igazgató tulajdonos.

Az állatok megtekinthetők nappal is 20 krajcar belépő-díjja

Árverési híradás

A ref. Collégium épületében történő átalakításoknál szükségessé vált bontások alkalmával kikerült ócska téglák, kőlépcsők, kő és márvány lapok, lépcsővaskorlátok, ajtók, ablakok, ablak vasrácsok doset csészék, ólom vízvezetéki csövek, s egyéb ócska apróságok az egynemű tárgyak egy összegben vagy részletekben is folyó augusztus hó 16-án délután 4 órakor a Colegium udvarán tartandó nyilvános árverésen a tőbbit ígérőnek eladatnak. Mely árverésre az érdekeltek figyelmét felhívom.

414-1-1.

Debrecen, 1906. augusztus 6.

Collégiumi háznagy.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszerezvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzlettemmel **egyesítettem**.

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad **Löfkovits Arthur** cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom**.

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szívesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgálásra, óriási választékra és a **lehető legjutányosabb árakra** találhatnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlva

vagyok kész szolgálója

Löfkovits Arthur

órák és ékszerész.

DEBRECEN.

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, felöltőket, esőköpenyeket, sport-öltönyöket, dísz-magyar ruhákat, papi palástok, reverendák és fővegeket, valamint sikkes

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

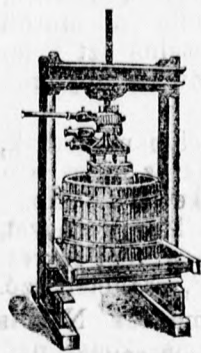
Készítek továbbá teljes **katonai felszereléseket** a legelegánsabban, bármely fegyvernemhez, úgy tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Prelovsky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

URSUS

a legtökéletesebb **szabadalmazott** borsajtó, felsőnyomással három áttétel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, a tököly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honl gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x-1.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Neustein-Fülöp Cukrozott hashajtó labdacskók

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

Pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsürendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

Székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külkejük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekerés mely 30 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 sor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekerés bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük hátróztatni Neustein-Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz tő vényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein-Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelm törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein-Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszer-tára **Bécs, I., Plankeng 6.** Kapható: Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Olesó-árban,

finom sárga és zöld-béltű cukor dinyéimet nagymenyiségben és

kifogástalan minőségben

becses figyelmükbe ajánlom!

Paczelt János

mag és virág kereskedése

Debrecen.

Klimatikus gyógyfürdő. GLEICHENBERG

(Stájerország.)

Nyári üdülő. ÉNY: Május-Október.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutus bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs theraia, pneumatikus kamarák, hidegvizgyógyintézet, szénsavas fürdők, Fangó-gyógyászat stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a Fürdőigazgatóság.

Mentő-szekrények!

minden nagyságban,
Miniszteri előírás szerint.

Schön Sándor

keztü, kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenzinger-ház.)

A legjobb arcz-szépítő szer a SERAIL-ARCZAZENOC,

mely az arczot tisztítja, fehéríti és bárszony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a keszes használatához
Epo-szappan. }

Serail-creme. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczszépítő három színben, fehér, rózsaszín és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics Istvan, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszer-tárában

Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszer-tárában

Zacherlin

Nagyon segít és utólérhetlen féregpusztító Üvegekben vásároljuk.

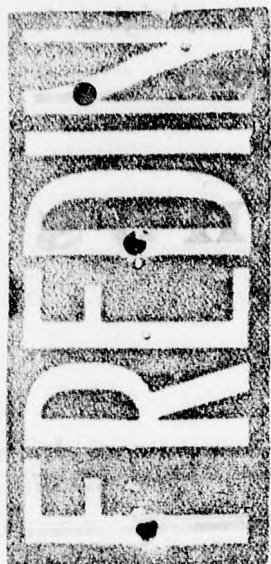
Kapható:

Debrecen	Kertész Nándor	Riekl Antal József	Tulogy Ferenc
Annók Sándor	Klein Ignác	Kóth Antal	Hajdunánás:
Böszörményi István	Kóhn Henrik	Várray József	Slachta József
Csanak József	Komlóssy Lajos	Berettyóujfalu:	Hajduszoboszló:
Csicsó Lajos	Kontsek Géza	ifj. Weiszberger Ignác	Körner Lola
Csillag József	Kovács Mihály	Rothbart Nándor	Tiszafüred:
Deutsch Lajos	Krausz J. Bernát	Ermihályfalva:	Kiss Géza Ernő
Félegyházy János	Lindenfeld J. Jenő	Grósz Hermann és fia	Schön Jakab
Friseth Károly	Lusztig és Bán	Lévay Vince	Weiszmann József
Ganovszky Lajos	Mayer Jenő	Pollák Móric	
Grünberger és Glück	Molnár Jenő	Hajduböszörmény:	
Havas József	Neumann Nándor	Gemeinbeck József	
Kertész Miklós	Parti Ferenc		

kereskedőknél.

Csak
Selle és Kary

legjobb
tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre: 28 k.
Félvcre: 14 „
Negyedvcre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: **„AZ UJSÁG”** kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

A perselyek az Iparbank kiállításában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékossgot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is

Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.